

СПОРАЗУМЕНИЕ

между правителствата на Съветския съюз, Обединеното кралство Великобритания и САЩ, от една страна и правителството на България, от друга, за примирие
(28 октомври 1944 г.)

Българското Правителство приема условията за примирие, предложени от Правителствата на Съветския Съюз, Съединеното Кралство и САЩ, действащи от името на всички Обединени Народи, които се намират във война с България.

На основание гореизложеното, представителите на Българското Правителство, Министърът на външните работи г-н П. Стайнов, Министърът без портфейл г-н Д. Терпешев, Министърът без портфейл г-н Н. Петков и Министърът на финансите г-н П. Стоянов, снабдени с надлежните пълномощия, от една страна , и представителят на Съветското Главно Командуване, маршалът на Съветския Съюз Ф.И.Толбухин и представителят на Върховния Командуващ на Съюзниците в Средиземноморския район генерал-лейтенант Джемс Хамел, упълномощени по надлежния начин от Правителствата на Съветския Съюз, на Съединеното Кралство и на САЩ, действащи от името на всички Обединени Народи, които се намират във война с България, от друга страна, подписаха следващите тук условия:

1. а) България, като спря военните действия против Съветския Съюз на **9 септември 1944 г.** и като скъса отношенията си с Германия на **6 септември 1944 г.** и с Унгария на **26 септември 1944 г.**, прекрати военните действия против всички други Обединени Народи.

2. б) Българското Правителство се задължава да разоръжи германските въоръжени сили, намиращи се в България и да ги предаде в качеството на военнопленници.

Българското правителство също така се задължава да интернира поданиците на Германия и нейните сателити.

с) Българското Правителство се задължава да издържа и да предоставя такива сухопътни, морски и въздушни сили, които могат да бъдат определени за служба под общото ръководство на Съюзното (Съветското) Глав-

но командване. Тези сили не трябва да се използват на територията на Съюзниците без предварителното съгласие на заинтересованото Съюзно правителство.

d) След прекратяването на военните действия против Германия , българските въоръжени сили трябва да бъдат демобилизирани и приведени под наблюдението на Съюзната Контролна Комисия на мирновременното положение.

2. Българските въоръжени сили и чиновници съгласно предварителното условие, прието от Българското Правителство на 11 октомври 1944 г., трябва да бъдат евакуирани от територията на Гърция и Югославия в установения по това условие срок; българските власти трябва да вземат незабавни мерки за евакуирането от гръцка и югославска територия на ония българи, които са били български поданици на 1 януари 1941 г. и да анулират всички законодателни и административни положения, които се отнасят до анексирането или включването в България на гръцка и югославска територия.

3. Българското Правителство ще обезпечи на съветските и други съюзни войски възможността за свободно придвижване по българска територия във всяко направление, ако по мнението на Съюзното (Съветското) Главно командване това се наложи от военната обстановка, при което Българското Правителство ще окаже на това придвижване всякакво съдействие със своите съобщителни средства и за своя сметка по суша, по вода и във въздуха.

4. Българското Правителство ще освободи незабавно всички съюзни военнопленници и интернирани. До получаването на по-нататъшни инструкции Българското Правителство ще обезпечи за своя сметка всички съюзни военнопленници и интернирани, преместени лица и бежанци, в това число поданиците на Гърция и Югославия, с достатъчно храна, дрехи, медицинско обслужване и санитарни и хигиенни предмети, а така също с превозни средства за възвръщане на кое и да е от тия лица в държавата му.

5. Българското Правителство ще освободи незабавно, независимо от поданството и националната принадлежност, всички лица, които са арестувани във връзка с тяхната дейност в полза на Обединените Народи или загдето са съчувствували на делото на Обединените Народи, или поради техния расов произход и религиозни убеждения , а така също ще отмени всяко дискриминационно законодателство и произтичащите от него ограничения.

6. България ще сътрудничи за задържането на лица, обвинени във военни престъпления и за тяхното съдене.

7. Българското Правителство се задължава да разтури веднага всички намиращи се на българска територия прохитлеристки или други фашистки политически, военни, военизирани, а така също други организации, които водят враждебна на Обединените Народи пропаганда и да не допуска занапред съществуването на такъв род организации.

8. Издаването, внасянето и разпространяването в България на периодическа и непериодическа книжнина, постановката на театрални зрелища и кинофилми, работата на радиостанциите, пощата, телеграфа и телефона ще става по споразумение със Съюзното (Съветското) Главно командване.

9. Българското Правителство връща цялата собственост на Обединените Народи и на техните поданици, в това число гръцката и югославската собственост и ще внесе такива репарации за загубите и вредите, причинени от войната на Обединените народи, в това число на Гърция и на Югославия, които загуби и щети ще могат да бъдат установени в бъдеще.

10. Българското Правителство ще възстанови всичките права и интереси на Обединените Народи и на техните поданици в България.

11. Българското Правителство се задължава в срокове, указани от Съюзната Контролна Комисия, да възвърне в пълна изправност на Съветския Съюз , а така също на Гърция и Югославия и на другите Обединени Народи, изнесените от страна на Германия и България от техните територии през време на войната всички ценности и материали, принадлежащи на държавни, обществени, кооперативни организации, предприятия, учреждения или отделни поданици, като например инсталациите на фабрики и заводи, локомотиви, железопътни вагони, трактори, автомобили, исторически паметници, музейни ценности и всяко друго имущество.

12. Българското Правителство се задължава да предаде в разположение на Съюзното (Съветското) Главно командване, в качеството на трофеи, всичкото намиращо се на българска територия военно имущество на Германия и нейните сателити, включително намиращите се в български води флотски единици на Германия и нейните сателити.

13. Българското Правителство се задължава да не допуска без разрешението на Съюзната Контролна Комисия изнасянето или експроприирането на каквото и да е имущество (включително ценности и валута), принадлежащо на Германия и Унгария или на техни поданици и лица, които живеят на техни територии или на територии, заето от тях. Българското

Правителство ще пази това имущество по реда, установен от Съюзната Контролна Комисия.

14. Българското Правителство се задължава да предаде на Съюзното (Съветското) Главно командване всички плавателни единици, принадлежащи на Обединените Народи и намиращи се в български пристанища, независимо в чие разпореждане се намират тия единици, за използване от Съюзното (Съветското) Главно командване през време на войната против Германия и Унгария за общите интереси на Съюзниците , като по-късно тия плавателни единици бъдат възвърнати на техните собственици.

Българското Правителство носи пълна материална отговорност за всяка повреда или унищожение на изброеното по-горе имущество до момента, в който ще го предаде на Съюзното (Съветското) Главно командване.

15. Българското Правителство трябва редовно да изплаща парични суми в българска валута и да предоставя стоки (гориво, хранителни продукти и пр.), средства и услуги, които могат да потрѣбват на Съюзното (Съветското) Главно командване за изпълнението на неговите функции.

16. Българските търговски плавателни съдове, които се намират както в български, така и в чужди води, ще бъдат под оперативния контрол на Съюзното (Съветското) Главно командване за използване в общите интереси на Съюзниците.

17. Българското Правителство, ако потрѣбва, ще обезпечи използването върху територията на България на промишлените и транспортните предприятия, а така също на средствата за връзка, силовите станции, предприятия и учреждения за обществено ползуване, складове за топливо и други материали, съобразно с инструкциите, дадени през време на примирието от страна на Съюзното (Съветското) Главно командване.

18. През целия период на примирието ще бъде учредена Съюзна Контролна Комисия в България, която ще регулира и следи изпълнението на условията за примирие, под председателството на представителя на Съюзното (Съветското) Главно командване, с участие на представители на Съединеното Кралство и на САЩ.

В течение на периода между влизането в сила на примирието и завършването на военните действия против Германия, Съюзната Контролна Комисия ще се намира под общото ръководство на Съюзното (Съветското) Главно командване.

19. Настоящите условия влизат в сила от момента на тяхното подписване.

Съставено в Москва в четири екземпляра, всеки от тях написан на български, руски и английски език, при което текстовете на руски и английски език са автентични.

28 октомври 1944 г.

По пълномощие
на Българското Правителство
П. Стайнов
Д. Терпешев
Н. Петков
П. Стоянов

По пълномощие
на Правителствата на Съюза на
Съветските Социалистически
Републики, на Съединеното
Кралство и Съединените
Американски Щати
Представител на Съветското Главно
командуване
Ф.И. Толбухин
Представител на Върховния
Командуващ на Съюзниците на
Средиземноморския район
Д. Хамел